

PDF Complete
Your complimentary use period has ended.
Thank you for using PDF Complete.

[Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features](#)

rsbijeenkomst HBO-raad op 16 januari 2013

Een warm welkom voor u allemaal! Dit discours handelt over Bildung in het hoger onderwijs, zeg maar de andere kant van de professionele economische waarde die wij aan diploma's plagen toe te kennen. Paul Schnabel dank ik al bij voorbaat voor zijn inleiding die hij een fraaie Duitse titel heeft meegegeven maar geloof ik toch grotendeels in het Nederlands zal uitspreken.

Natuurlijk in de eerste plaats een beetje laat maar welgemeend gelukkig nieuwjaar voor u allemaal. En over uw hoofden heen wens ik ook alle meer dan 400.000, om precies te zijn 421.600 studenten aan de hogescholen, alle docenten en andere medewerkers en iedereen die betrokken is bij goed hoger onderwijs in Nederland alle goeds in een mooi jaar. Het aantal studenten in het HBO stabiliseert, de grote schaa sprong is wel over en dat is wat mij betreft goed nieuws. De hogescholen kunnen zich concentreren op kwaliteit in plaats van steeds maar weer meer kwantiteit, op inhoud van onderwijs en onderzoek en op nog betere verbindingen met samenleving en bedrijfsleven. 2013 is wat mij betreft het jaar van de inhoudelijke verdieping!

Ik kijk terug op een bijzonder en bewogen jaar. Ik heb een wereld leren kennen van zeer betrokken mensen met passie voor het onderwijs en het onderzoek: docenten natuurlijk, maar ook studenten en hun vertegenwoordigers in de studentenorganisaties die ook willen meedenken over de toekomst van volgende generaties en over hoe hun wensen kunnen sporen met noodzakelijke politieke maatregelen. Strijdbaar maar ook coöperatief!

En al die andere mensen in het hoger onderwijs, ook die hebben mij veel geleerd het afgelopen jaar en ook geïnspireerd: medewerkers en bestuurders van hogescholen, vakorganisaties en natuurlijk de mensen van ons bureau, die moesten wennen aan weer een nieuwe voorzitter en ook nog eens aan nieuwe plannen om het anders te doen in onze vereniging. Ik heb behoorlijk wat respect gekregen voor de zwogers in dit Haagse vooronder!

Wat hebben we het afgelopen jaar allemaal meegemaakt? Veel gedoe, Na het Hoofdlijnenakkoord was er veel onduidelijkheid. Ik kon al gelijk stevig in de weer met de toenmalige staatssecretaris. Er was af en toe natuurlijk een incident, maar dat hoort nu eenmaal bij een zo grote sector als het hoger beroepsonderwijs. Daar staan schijnwerpers op en dat is misschien maar goed ook. Het blijft mensenwerk en er werken meer dan 40.000 mensen in onze hogescholen, dus ja, niemand is perfect, al zouden wij dat wel graag willen en anders wel de leden van de Tweede Kamer.

Maar we hebben wel het heilige voornemen en de gepassioneerde inzet om de kwaliteit van onze diploma's, onze opleidingen, onze docenten en bestuurders, ons toezicht en onze ondersteuning van studenten boven alle twijfel te laten zijn, gewoon onweersproken goed. Het debat over het hoger beroepsonderwijs moet gaan hoe we nog beter worden, niet over welke gaten we hebben laten vallen.

Daar is ook geen reden voor. De cijfers wijzen uit dat het HBO in kwaliteit het goed doet, ook internationaal gezien. Onze studenten kunnen nóg beter worden opgeleid, daar hebben we onszelf toe verplicht, maar het niveau is nu al aan de maat en studenten vinden nog steeds, zelfs in tijden van crisis, redelijk makkelijk aansluiting op de arbeidsmarkt. We maken vaart met het stroomlijnen van kunstopleidingen en hetzelfde zit in de pen voor de technische en de economische opleidingen. Soms zou ik kortom wel eens willen dat er bij de buitenwereld iets meer inzicht in de feiten van het hoger onderwijs zou bestaan.

De hogescholen waren in 2012 druk in de weer met hun plannen die leidden tot de prestatieafspraken. Wij hebben daar geen feestje van gemaakt met champagne, omdat de hogescholen al aan het werk waren en omdat we niet al te blij waren met die extra bureaucratie. Maar die afspraken zijn natuurlijk wel de leidraad

de cao met de bonden af, met extra aandacht voor
aidsvoorwaarden. Een mooi bewijs van goede samenwerking.
onderwijs, overheadreductie, langstudeerboetes, verkorte
opleidingen, het praktijkgericht onderzoek, het leenstelsel en zo meer. Teveel om op te noemen. En dat
alles tijdens verkiezingen en een nieuw kabinet. Het nieuwe Regeerakkoord rangschikt ik onder gemengde
berichten: grote nadruk op de kracht van leraren en de kwaliteit van opleidingen en tegelijkertijd
bezuinigingen op opleidingen en overhead die in de prestatieafspraken allang waren opgenomen. Dat rijmt
niet goed met elkaar. Een kabinet dat vooruit wil met het hoger onderwijs, moet niet beginnen met knijpen.
Daar zullen wij in het kader van het Nationaal Onderwijsakkoord met elkaar over moeten praten.

Niettemin wil ik hier ook nadrukkelijk zeggen dat wij uitkijken naar de samenwerking met de nieuwe
minister Jet Bussemaker. Zij kent de kwaliteit van het HBO van binnenuit, heeft visie, is inventief en
politiek behendig. Ik verwacht veel van de samenwerking met haar en haar departement, net zoals ik mij
ook verheug in het samen optrekken met onze collega's van de universiteiten onder aanvoering van Karl
Dittrich.

Dames en heren,

We gaan door met verhoging van de kwaliteit van onderwijs en onderzoek, minder uitval, meer rendement.
zoals bij de Pabo's. We gaan ook door met de externe validering van onze examens en toetsen, het
terugbrengen van het aantal techniekopleidingen in overleg met het bedrijfsleven, we willen het probleem
van het achterlopende deeltijdonderwijs aanpakken en we gaan door met verbeteren van toezicht,
transparantie en verantwoording te verbeteren. Juist in tijden van crisis moet je werken aan hoogwaardig en
ambitieuw hoger onderwijs. En dan niet alleen maar vanwege de economische waarde, maar ook de waarde
van ontplooiing en ontwikkeling van zelfstandige en verantwoordelijke mensen. Bildung!

Wij willen dat in goede samenwerking. Ik vat het maar heel simpel samen in drie puntjes:

- Niet eerst bezuinigen, nb in strijd met de prestatieafspraken, om daarna vanaf 2017 weer te gaan
suppleren. Dus de min in het regeerakkoord er weer uit of de plus naar voren;
- Bewaak de toegankelijkheid en de betaalbaarheid van het hoger onderwijs. Als een vorm van
leenstelsel politiek onvermijdelijk is, laten we dan samen met studenten en instellingen naar de
beste manier kijken, met de scherpste randjes ervan af. Daar is draagvlak voor nodig!
- En tot slot: samen aan de slag om de kloof en de kloofjes tussen de verschillende
onderwijssectoren verder te dichten: betere aansluiting, duidelijke eisen voor studenten,
samenwerking waar mogelijk, geen rigide scheidingen en ruimte geven aan onderzoek dat niet
fundamenteel is maar gericht op praktijk, innovatie en valorisatie.

Kortom: we gaan er een mooi jaar van maken. Dat doet onze vereniging in een nieuw jasje. Wij hebben in
2012 onszelf onder loep genomen en we zetten in op nieuwe onderlinge afspraken. Een vereniging van
hogescholen die natuurlijk voor de belangen opkomt en die werkgever is, maar ook en zelfs in de eerste
plaats een huis voor kennisdeling is, voor samenwerken aan kwaliteit van onderwijs, onderzoek en
governance. Iets soberder, maar met meer inhoud.

U zult er meer over horen, maar alles op zijn tijd.

Ik wens u nu een aangenaam discours en zo meteen drink ik graag een goed glas met u op de kwaliteit van
2013!